

Sygn. akt II AKz 954/19

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Niementowska

Protokolant: Anna Moczek

po rozpoznaniu w sprawie W. D. (D.)

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i inne

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19 września 2019 roku,

sygn. akt XXI K 143/19

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 105 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n a w i a:

1. sprostować oczywistą omyłkę pisarską w części wstępnej zaskarżonego postanowienia poprzez wykreślenie sformułowania „przy udziale Prokuratora”;
2. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 września 2019 roku, sygn. akt XXI K 143/19 Sąd Okręgowy w Katowicach na mocy art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k. przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania zastosowanego wobec oskarżonego W. D. postanowieniem Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 3 sierpnia 2006 roku, sygn. akt IV Kp 969/06, do dnia 24 grudnia 2019 roku do godz. 15:00.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając mu obrazę następujących przepisów: art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k., art. 257 § 1 k.p.k., art. 263 § 4 k.p.k. Jednocześnie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zastosowanie środka zapobiegawczego o charakterze nieizolacyjnym w miejsce tymczasowego aresztowania, jak dozór Policji oraz zakaz opuszczania kraju.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy oskarżonego na uwzględnienie nie zasługuje.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż sąd odwoławczy dokonał sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w części wstępnej zaskarżonego postanowienia poprzez wykreślenie sformułowania „przy udziale Prokuratora” bowiem z protokołu posiedzenia z dnia 19 września 2019 roku wprost wynika, iż nie brał w nim udziału prokurator.

W przedmiotowej sprawie, w ocenie Sądu Apelacyjnego w dalszym ciągu konieczne jest stosowanie wobec oskarżonego W. D. najsurowszego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania z uwagi na spełnienie przesłanki

ogólnej, jak i przesłanek szczególnych stosowania tego środka. Ocenic należy, iż w tym względzie sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia wskazanych przez skarżącego przepisów postępowania.

W stosunku do oskarżonego nadal aktualna jest przesłanka ogólna stosowania tymczasowego aresztowania ujęta w art. 249 § 1 k.p.k. Istnieją však pełne podstawy do uznania, że zebrane w sprawie dowody, w szczególności te, które zostały wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, świadczą o dużym prawdopodobieństwie popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu czynów. Oczywistym jest przy tym, że istnienie dużego prawdopodobieństwa absolutnie nie przesądza o sprawstwie i winie wymienionego. Ustalenie tego, czy prawdopodobieństwo, z którym mamy do czynienia na obecnym etapie postępowania przekształci się w pewność należy do sądu rozpoznającego sprawę w I instancji na etapie wyrokowania. W niniejszym incydentalnym postępowaniu dokonuje się jedynie oceny, czy dowody zgromadzone w aktach sprawy świadczą o stanie prawdopodobieństwa, o którym mowa w art. 249 § 1 k.p.k., a z tego procesowego obowiązku sąd meriti w pełni się wywiązał.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela także stanowisko Sądu Okręgowego, co do występowania szczególnej przesłanki o charakterze prewencyjnym, ujętej w art. 258 § 2 k.p.k. w stosunku do W. D.. Nie należy tracić z pola widzenia, że oskarżonemu zarzuca się między innymi popełnienie przestępstw: z art. 286 § 1 w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.; art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.; art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.; art. 286 § 1 k.k.; art. 282 k.k., które zagrożone są karą pozbawienia wolności spełniającą kryterium wskazane w art. 258 § 2 k.p.k. Prognoza, co do wymierzenia surowej kary nie ma charakteru jedynie hipotetycznego, a w pełni realny z uwagi na charakter popełnionych czynów, wysoki stopień ich społecznej szkodliwości, jak również wysokość wyrządzonych szkód. Groźba wymierzenia surowej kary rodzi domniemanie, że osoby podejrzewane o popełnienie przestępstwa lub oskarżone o to mogą podejmować próby bezprawnych działań destabilizujących prawidłowy tok postępowania. Z uwagi na fakt, że wskazana w art. 258 § 2 k.p.k. okoliczność ma charakter domniemania prawnego, nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, czy oskarżony podejmował już w przeszłości konkretne działania w tym kierunku (vide m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2014 r., sygn. akt II KK 83/14, LEX nr 1646952).

Zasadnie sąd I instancji wskazał również na istnienie szczególnej przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania o charakterze procesowym zawartej w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., bowiem potrzeba izolacji oskarżonego jest uzasadniona również obawą matactwa z jego strony. Jest to ściśle powiązane z faktem, iż W. D. zarzucono także popełnienie przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., a więc udziału w zorganizowanej grupie przestępczej. Okoliczność ta stoi u podstaw obawy, że przebywając na wolności, oskarżony mógłby podjąć działania zakłócające prawidłowy przebieg dalszego postępowania. Działania takie są na tyle typowe i charakterystyczne dla grup przestępczych, że nie ma potrzeby wskazywania konkretnych zachowań, które by ową obawę urzeczywistniały. Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie podziela stanowisko wyrażone w orzecznictwie, iż przynależność do zorganizowanej grupy przestępczej, ze względu na istniejące z założenia w takiej grupie powiązania, przepływ informacji, jak również istniejącą pomiędzy jej członkami swego rodzaju solidarność, sprawia, że obawa matactwa rysuje się całkiem realnie, gdyż podejrzany (a więc także oskarżony) pozostając na wolności miałby nieograniczone możliwości podejmowania kontaktów z innymi osobami, w tym nakłonienia do składania fałszywych zeznań i wyjaśnień oraz uzgodnienia wspólnej wersji wydarzeń, korzystnych zarówno dla nich, jak i dla siebie samego (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 września 2017 r., sygn. akt II AKz 353/17, LEX nr 2521584; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 września 2009 roku, sygn. akt II AKz 592/09, LEX nr 553815). Tym samym nie sposób przychylić się do stanowiska obrońcy, który obawę matactwa procesowego zakwestionował, wysnuwając wniosek o jej hipotetycznym i abstrakcyjnym charakterze. Tymczasem istnieje realna obawa podjęcia przez oskarżonego działań destabilizujących tok postępowania, a w szczególności poprzez bezprawne wpływanie na dowody już przeprowadzone, to jest depozycje osób występujących w sprawie, w szczególności biorąc pod uwagę początkowy etap postępowania sądowego. Obawa ta jest tym bardziej nasiloną, z uwagi na okoliczności popełnienia czynu z art. 282 k.k. zarzucanego oskarżonemu, którego to miał dopuścić się stosując groźbę zamachu na zdrowie pokrzywdzonego i jego rodziny.

Stale aktualna pozostaje także podstawa stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego wskazana w art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., a więc obawa ucieczki lub ukrycia z uwagi na fakt, iż oskarżony ukrywał się uprzednio przed organami

ścigania i poszukiwany był listem gończym. Przesłanka ta jednak nie była kwestionowana przez obrońcę oskarżonego w zażaleniu.

Wbrew twierdzeniom obrony brak jest podstaw do uznania, aby sąd I instancji naruszył zasadę minimalizacji stosowania środków zapobiegawczych, która została wyrażona w art. 257 § 1 k.p.k. Sąd ten logicznie i jasno wypowiedział się w powyższej kwestii powołując okoliczności potwierdzające istnienie podstaw do dalszego stosowania wobec oskarżonego izolacyjnego środka zapobiegawczego. Uwzględniając poczynione ustalenia, a także biorąc pod uwagę rodzaj i charakter obaw, nasilenie ich zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania na obecnym jego etapie oraz wyjątkowy charakter stosowania najbardziej dotkliwego środka zapobiegawczego względem oskarżonego, uznać należy, iż jedynie tymczasowe aresztowanie w sposób należyty zabezpieczy dalszy przebieg postępowania sądowego, które znajduje się na początkowym etapie. Poprzestanie bowiem na zastosowaniu wobec niego wolnościowych środków zapobiegawczych, w tym także tych wskazanych przez obrońcę, chociażby kumulatywnie, byłoby niewystarczające dla spełnienia ich funkcji gwarancyjnej i zabezpieczającej, wobec ich oczywiście mniejszej efektywności.

Za całkowicie bezzasadny należy uznać zarzut skarżącego naruszenia art. 263 § 4 k.p.k., bowiem nie stanowił on podstawy przedłużenia W. D. tymczasowego aresztowania. Oskarżony został zatrzymany dnia 29 marca 2019 roku o godz. 15:00 i od tego momentu liczony jest wobec niego okres tymczasowego aresztowania, który na chwilę obecną wynosi ponad 6 miesięcy. Nie został zatem przekroczony termin 2 letni stosowania tymczasowego aresztowania, o którym mowa w art. 263 § 3 k.p.k., a tym samym w chwili obecnej nie znajduje zastosowania tryb postępowania, przewidziany w art. 263 § 4 k.p.k.

Jednocześnie sąd odwoławczy ma na uwadze, iż na rozprawie w dniu 30 września 2019 roku oskarżony zmienił linię obrony i przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, a jednocześnie obrońca oskarżonego złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze w trybie art. 387 k.p.k. Przewodniczący natomiast określił obrońcom termin na jego doprecyzowanie. Okoliczności te na chwilę obecną nie mogą decydować o zdezaktualizowaniu przesłanek stosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego. Tym niemniej sąd meriti powinien weryfikować stale podstawy dalszego jego stosowania na bieżąco, tak aby nie stało się ono dla oskarżonego nadmierne.

W stosunku do W. D. brak jest również podstaw do odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania, a określonych w art. 259 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia z pouczeniem o jego prawomocności doręczyć oskarżonemu i jego obrońcom,

- akta zwrócić.

Katowice, dnia 15 października 2019 roku.